

POTŁUC SIĘ (8) *vb pf*

się (7), się (1).

o jasne.

inf potłuc się (2). ◇ *fut 3 pl* potłuką się (1). ◇ *praet 3 sg m* potłukł się (1). *n* potłukło się (1). ◇ *3 pl m pers* potłukli się (1). *subst* potłukły się (1). ◇ *plusq 3 pl subst* potłukły się były (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde bez cytatu s.v. potłuc.

Doznać szkody od uderzenia (8) :

a. Rozbić się na kawałki (2) : Gdzieście potłukły wozy [!] [*Ubi collisi sunt currus*]/ y wojsko nieprzyjacielskie zátłumione/ thám ná thym miešcu niechay będą wyflawiane [práwiedliwości páńskie *Leop Iudic* 5/11.

Przen (1) :

Szereg: »potłuc i połamać się« (1): Itrzałki ich [*kacerzy*]/ álbo ná demną/ álbo po demną/ álbo podla mnie vpadáiąc/ potłuką y połamię fye wšyſtkié *OrzQuin* K3.

b. Uderzyć się boleśnie; przen [o co] (3) : *OrzList* h3; o tę škáłę [*tj. papiestwo*] łby łobie potłuczenie/ łzturmuiąc nań: ták iáko wšytkie kácerſtwa/ o tę škáłę potłukły fye były. *OrzRozm* F4.

[*W połączeniu szeregowym*: wšyſcy [*heretycy i odszczepieńcy*] fye o tę opokę [*Piotra św., tj. Kościół rzymski*]/ o ten kámién zbili/ potłukli/ práwie wniwecz obroćili. *ZebrzydOdpow* h4.]

Szereg: »otrącić się a potłuc« (1): A przeciwkoć to temu fundámentowi [*opoce Piotrowej, tj. Kościołowi*] ták mocnie záłożonemu/ żadne brany piekielne/ żadne możności fwiátá tego/ nie mogą nic/ á záwždy ſie otrącić á potłuc muſzą o then ták ſwięty á mocny kámién. *RejPos* 301v.

c. Zabić się spadając (2) : (*nagł*) Pháeton co Słońce woził. (-) [...] Iż kierowác nie vmiał/ wnet Słońce przewrócił/ Sam ſie potłukł *RejZwierz* 42v.

Przen (1) :

Szereg: »spaść i potłuc się« (1): Nie wiele ſtráwnego ná tę gorę y drogę [*do zbawienia*] potrzebá. To porzucić mam/ co mi ſię ná drogę nie przyda. [...] Izali lepiej z gory ſpáść y potłuc ſię/ niżli ty ciężary zoſtáwić/ ktore mi gdy ſpádne á zdrowie ſtráćę/ nie pomogą? *SkarKaz* 123b.

d. Stracić życie wskutek przygniecenia (1) : W niebytności krolewskiej dwie części zamku Krakowſkiego zgorzały [...]. W ten czas ſie ludźi wiele potłukło ktorzy ogień gáſili/ ábowiem ſklepienie gankow ná nie vpádło/ y potłoczyło ie do iednego *BielKron* 423v.

Synonimy: **a.** *połamać się, porozbijać się, porozpukać się, potrzaskać się, rozbić się*; **c.** *zabić się*.

Formacje współrdzenne cf TŁUC.